

Милча Мадих

**НЕБОЈША МАКСИМОВИЋ: ВАЉЕВО И ВАЉЕВСКИ КРАЈ
У ДРИНСКОЈ БАНОВИНИ (1929-1941), ИСТОРИЈСКИ АРХИВ
ВАЉЕВО, ВАЉЕВО 2017, 288 СТР.**

Студиозно проучена расположива архивска грађа, објављена литература, чланци у часописима и новинама, пажљиво одабране прикладне фотографије, омогућили су аутору ове значајне књиге, да свестраније осветли друштвене прилике у Ваљево и ваљевском крају у време његове административно-политичке припадности Дринској бановини.

Садржај и структура књиге засновани су на сложености друштвеног живота и административно-политичкој организацији Бановине, Ваљевске области, срезова и општина у њеном саставу. Користећи архивску грађу, резултате досадашњих објављених истраживања, и статистичке податке из тог периода, прегледно по поглављима, презентују се подаци о свим значајним областима друштвеног живота, политичкој организацији ваљевске области, привредном животу, саобраћају, образовању и култури. Посебна вредност књиге је у табеларно презентованим статистичким подацима о стању и променама које

су настајале у том периоду у односу на период пре формирања Бановине, са упоредним подацима са државног нивоа али и разлике између бановина као и у оквиру саме Дринске бановине.

У уводним поглављима: „Ваљево од настанка до Великог рата“ и „Од Великог рата до економске кризе“ аутор представља читаоцу кратку историју Ваљева и ваљевског краја до периода када је новом административно-политичком организацијом државе, ова област ушла у састав Дринске бановине. Уводећи читаоца у садржај књиге, кроз уводна поглавља аутор описује: географски положај, настанак и развој Ваљева, Ваљево у другој половини деветнаестог и првој половини двадесетог века, у Великом рату, становништво ваљевске области и његова управа, привреда, политичка ситуација и образовање, здравство и култура.

У главном поглављу књиге: „Ваљево од диктатуре до окупације“ у потпоглављима темељно, детаљно и систематично се пре-

зентују подаци о стању и развоју: привреде, политичким приликама, становништву и установама, култури и свакодневном животу.

Опису привредних прилика у ваљевској области посвећено је највише пажње. Табеларно презентованим статистичким подацима, упоредно приказаним са стањем пре уласка области у Дринску бановину, упоређеним са подацима из пописа који су вршени или службено прикупљани и објављивани, читаоцу се представља пластична слика спорих и мукотрпних промена у пољопривреди и шумарству, индустрији и занатству, трговини, саобраћају, банкарству, угоститељству и туризму. Из овог поглавља и упоредо табеларно приказаним подацима са стањем у држави и другим бановинама, се јасно сагледава место и улога ваљевске области у том периоду.

Политичким приликама посвећена је одговарајућа пажња, представљањем политичких странака, њихове активности, посебно пре и за време избора за среске, општинске и изборе за Народну скупштину. Међустраничке борбе, штрајкови, забране лево оријентисаних странака, политичка суђења и прогони, детаљно су описани у посебном потпоглављу књиге. Динамика политичког живота приказана је аналитички кроз табеларне податке о бројности политичких странака, освојеним гласовима на изборима и политичком борбом у изабраним

органима власти, између владајућих и опозиционих странака али и кроз активност друштава, удружења и синдиката.

Становништво и установе представљени су у наредном потпоглављу, детаљним статистичким подацима из званичних пописа и евиденција државних органа. Систематично се презентују подаци о бројности становништва и насеља, о школама, верским и здравственим установама и социјалним приликама у ваљевској области. Кроз табеларне приказе упоређене са стањем у Дринској бановини и на нивоу државе, слојевито и убедљиво и слојевито приказује друштвени живот.

Култура и свакодневни живот становништва у граду и у сеоској средини, представљени су у последњем потпоглављу, у којем аутор користи обиље података, који говоре о степену образовања, културним навикама, позориштима, биоскопима, музици, ликовној уметности и удружењима грађана.

На крају ове интересантне и надасве корисне књиге, аутор у закључку резимира садржај својих истраживања овог периода прошлости Ваљева и ваљевског краја објављених у овој књизи. Наведени извори и литература, чланци и расправе и блок одабраних фотографија, сведоче о озбиљном, студиозном приступу у осветљавању друштвених прилика у овом периоду.